

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

**METODISKIE IETEIKUMI
MATERIĀLU SAGATAVOŠANA
AUGSNES EKSPERTĪZEI**

APSTIPRINĀTS
Metodiskās komisijas
2020. gada 10. janvāra sēdē,
prot. Nr. 1-2020

**RĪGA
2020**

Augsnes ekspertīzes izpētes objekts ir augsnes uzslāņojumi uz dažādiem priekšmetiem, piem., uz darbarīkiem, apģērba, apaviem, palodzes, grīdas vai citur telpā un tml. Augsnes salīdzinošās izpētes mērķis ir konstatēt uz priekšmetiem esošo augsnes uzslāņojumu piederību konkrētai vietai vai augsnes uzslāņojumu fizikāli-ķīmisko īpašību atbilstību augsnes paraugiem no notikuma vietas.

DEFINĪCIJAS

Augsnes uzslāņojumi – augsnes daļiņas, kas kontakta rezultātā nonākušas uz priekšmeta.

Salīdzinošajai izpētei izņemtā augsne – augsne no notikuma vietas, kura iespējama kontakta rezultātā uzslāņojusies uz priekšmeta un kuras paraugs izņemts un iesniegts salīdzinošajai izpētei.

VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS PARAUGU IZŅEMŠANAI

Augsnes ekspertīzes rezultāti ir tieši atkarīgi no pareizas paraugu un izpētes objektu izņemšanas un iesaiņošanas.

Augsne, kas izņemta ar līmplēvēm vai vates, vai marles tamponiem, nav derīga salīdzinošajai izpētei!

Augsnes paraugi no notikuma vietas	
IZŅEMŠANA	IESAIŅOJUMS
<p>Būtiski ir augsnes paraugus izņemt cik drīz vien iespējams pēc notikuma konstatēšanas.</p> <p><u>Ļoti būtiski</u> ir augsnes paraugus ņemt tādā dziļumā, kādā varētu būt noticis kontakts ar augsni. Piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none">• Izvarošanas gadījumos, kad saskare ir notikusi tikai ar augsnes virsējo kārtu, paraugus cenšas izņemt tikai no augsnes virskārtas.• Ja notikuma vietā ir veikti rakšanas darbi (piemēram, nelikumīgs pieslēgums naftas vadam), tad paraugi ir jāizņem tādā dziļumā, kādā ir veikta rakšana.	<p>Iesaiņo papīra iesaiņojumos, lai izvairītos no paraugu sabojāšanas (pelēšanas).</p> <p>Uzrakstus uz iesaiņojuma veic ar lodīšu pildspalvu.</p> <p>Uz iesaiņojuma norāda visu ar parauga izņemšanu saistīto informāciju: izņemšanas vietu, laiku, dziļumu utt.</p>

<p>Ņemot vērā augsnes īpašību iespējamās krasās izmaiņas gan horizontālā, gan vertikālā griezumā, noteicošais augsnes paraugu izņemšanā ir: <u>jo ir neviendabīgāka augsne un augu sega notikuma vietā, jo ir nepieciešams lielāks paraugu skaits.</u></p> <p>Salīdzināšanai iesniedzamo augsnes paraugu masa ~ 100-200 g</p> <p>Ja paraugi ir mitri un tos nav iespējams uzreiz iesniegt ekspertīzes veikšanai, tad tie ir jāizžāvē istabas temperatūrā sausā un tīrā telpā, kurā nav augu. Telpas logiem visu laiku ir jābūt aizvērtiem.</p>	
--	--

Izpētes objekti, kurus iespējams pārvietot (darbarīki, apģērbs, apavi un tml.)

IZŅEMŠANA	IESAIŅOJUMS
<p>Objektus, uzslāņojumus cenšoties nesabojāt, neaiztikt un nenonemt, <u>katru</u> uzmanīgi ievieto atsevišķā papīra iesaiņojumā.</p> <p>Ja objekti ir mitri un tos nav iespējams uzreiz iesniegt ekspertīzes veikšanai, tie ir jāizžāvē istabas temperatūrā sausā un tīrā telpā, kurā nav augu. Telpas logiem visu laiku ir jābūt aizvērtiem.</p>	<p>Iesaiņo papīra iesaiņojumos, lai izvairītos no uzslāņojumu sabojāšanas (pelēšanas).</p> <p>Uzrakstus uz iesaiņojuma veic ar lodīšu pildspalvu.</p>

Augsnes uzslāņojumi uz objektiem, kurus nevar pārvietot (uzslāņojumi uz palodzes, grīdas un tml.)

IZŅEMŠANA	IESAIŅOJUMS
<p>Nofotografē.</p> <p>Uzslāņojumus uzmanīgi izņem un iesaiņo tā, lai tie transportēšanas laikā pēc iespējas nezaudētu savu formu un struktūru.</p> <p><u>Uzslāņojumus nedrīkst izņemt ar līmplēvi vai vates, vai marles tamponiem!</u></p>	<p>Iesaiņo papīra iesaiņojumos, lai izvairītos no uzslāņojumu sabojāšanas (pelēšanas).</p> <p>Uz iesaiņojuma norāda izņemšanas vietu.</p> <p>Uzrakstus uz iesaiņojuma veic ar lodīšu pildspalvu.</p>

- Jānodrošina, lai dažādās vietās izņemtie augsnes paraugi netiktu sajaukti līdz to iesaiņošanai, iesaiņojumi jāidentificē.
- Notikuma vietā izņemtie paraugi un izpētes objekti ir jāglabā līdzīgos apstākļos, bet dažādās telpās.
- Visi paraugi un objekti jāievieto jaunā/nelietotā iesaiņojumā.
- Pēc katra parauga izņemšanas, pēc katras uzslāņojumu noņemšanas instrumenti ir jānotīra, lai izvairītos no paraugu piesārņošanas.
- Augsnes ekspertīzei nav lietderīgi iesniegt vizuāli tīrus objektus.
- Mitri nesējobjekti ir jāizžāvē. Ja to nav iespējams nodrošināt, tad uz iesaiņojuma jānorāda, ka iesaiņotie objekti ir mitri, un tie pēc iespējas ātrāk ir jānogādā ekspertīžu iestādē.

EKSPERTAM IZLEMŠANAI VAR TIKT UZDOTI ŠĀDI JAUTĀJUMI

- Vai vairākiem augsnes paraugiem ir vienādas fizikāli-ķīmiskās īpašības?
Vai arī
- Vai augsnes uzslāņojumi uz iesniegtā priekšmeta ir no *noteiktas vietas* (norādīt), kur izņemti paraugi salīdzinošajai izpētei?

MATERIĀLU SAGATAVOŠANA

Ekspertīzes veikšanai jāiesniedz:

- priekšmeti, uz kuriem varētu būt augsnes uzslāņojumi,
- augsnes paraugi no notikuma vietas.

Lai konsultētos par gadījumiem, kas nav aprakstīti šajos metodiskajos ieteikumos,

aicinām sazināties ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja ekspertiem.

BIOLOĢISKO UN ĶĪMISKO EKSPERTĪŽU DEPARTAMENTS

Invalīdu iela 1, Rīga, LV-1013, tālr. 67374010, fakss 67517749, e-pasts vteb@vteb.gov.lv,

www.vteb.gov.lv